

TÜRK OFTALMOLOJİ DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF OPHTHALMOLOGY

TJO

www.ofthalmoloji.org

EDITÖRDEN

Değerli Meslektaşlarımız,

Türk Oftalmoloji Dergisi 2020 yılının 2. sayısında, 1 perspektif, 6 özgün araştırma, bir derleme ve 4 olgu sunumu ile yayınlanıyor.

Perspektif yazısı, editör ve editör yardımcılarımızın, Dünya gündemi olan COVID-19 pandemisi hakkında, meslektaşlarımızın, kendilerini ve hastalarını korumak için yararlanabilecekleri bilgilerin bir özeti. Salgın döneminde, göz hekimliği yanında 'Pandemi Hastanesi Hekimliği' biçiminde de sorumluluk alan meslektaşlarımız bulunduğundan, bu yazının bir çok boyutta, yararı olacağını düşünüyoruz.

Malkondu ve ark.'nın granüler tipte kornea distrofisine ait mutasyon çalışmaları hayli ilgi çekici. Çünkü, 5q31 gen lokusunda yerleşik, transforme edici büyüme faktörü beta tarafından indüklenen gende (*TGFBI*) ortaya çıkan farklı mutasyonlar, granüler kornea distrofisi tip 1 ve 2 (GCD1 ve 2), Reis-Bückler kornea distrofisi, latis kornea distrofisi ve Thiel-Behnke kornea distrofisine yol açmaktadır. Granüler kornea distrofisi tip 2, ilk olarak İtalya'nın Avellino bölgesindeki kişilerde tanımlandığı için, Avellino distrofisi olarak da literatüre geçmiştir. GCD1'in genetik temelinde, *TGFBI* geni kritik bir role sahiptir ve *TGFBI* ilişkili distrofilere aynı ailenin bireylerinin içinde dahi klinik farklılıklar gözlenebilmektedir. Bu nedenle ülke coğrafyamızın belirli bir bölgesinden yapılan Malkondu ve ark.'na ait bu genetik çalışma, literatür ile hem benzeşen hem de benzeşmeyen yönleri bakımından, çok değerli bir referans adaydır.

Eklemler hipermobilitesi (EH), basitçe eklem hareket açıklarının artması olmakla birlikte, eklem hipermobilité sendromu (EHS) tanısı, sadece eklem ve kas-iskelet sistemi semptomlarıyla değil, ek olarak sistemik bulgularla konmaktadır. Hiper mobil eklemler, Marfan sendromu, önceden Ehlers-Danlos sendromu (EDS) tip 3 olarak bilinen hiper mobil EDS, osteogenesis imperfecta ve eklem hipermobilité sendromu (EHS) gibi kollajen liflerinde genetik değişiklikler ile ilişkili kalıtsal bağ dokusu hastalıklarının belirgin özelliğidir. Korneanın ağırlıklı olarak tip 1; Descemet zarının tip 4 kollajen liflerinden oluştuğu düşünülecek olursa, EH varlığı olanlarda, kornea biomekaniklerinde değişim olabileceğini düşünmek oldukça makul bir şüphedir. Epidemiyolojik çalışmalarda EH prevalansının %5-30 olarak bildirildiği de dikkate alındığında, bu makul şüphenin giderildiği prospektif klinik çalışmaları için Bayramoğlu ve ark.'nı kutlamak gerekiyor.

Glokom hastalarının yarıya yakınında, topikal ilaç tedavisinin göz yüzeyinde hasar ve/veya rahatsızlık yarattığı dünya ölçeğinde ve geniş serilerle ortaya konmuş bir durumdur. İlacı mikrobiyolojik

stabilizasyon açısından koruyan benzalkonyum klorid (BAK) içeren ilaçlar ile, bu koruyucuyu içermeyen ilaçların karşılaştırılmalarında da, her zaman BAK içerenler daha konforsuz bulunmuştur. Ancak bu karşılaştırmalar, BAK içeren ilaç ile BAK içermeyen ilaç, aynı etken maddeyi içerdiğinde yansız ve yalın bir çalışma haline gelecektir. Ülkemizde glokom tedavisinde kullanılan BAK içeren ve BAK içermeyen farklı ilaçlar bulunmakla birlikte, bu iki grup arasında, aynı etken maddeye sahip olan bir ikili bulunmamaktadır. Bu nedenle, ülkelerinde aynı ilacın hem BAK içeren, hem BAK içermeyen ticari formlarına sahip olamayan meslektaşlarımız, travoprost etken maddeli ilacın, koruyucu olarak BAK içermeyenin, Oküler Yüzey Hastalığı İndeksi ve Glokom Yaşam Kalitesi-15 isimli anketlerde daha konforlu çıktığı Kumar ve ark.'nın bu çalışmasına çokça ilgi gösterecektir.

Addüksiyondaki gözün aşırı elevasyonu olan alt oblik kas hiperfonksiyonu (AOHF), sık rastlanan bir göz hareket bozukluğudur. AOHF'de, ortaya çıkan diplopi ve gözün yukarı kayması, hastayı hem işlevsel hem kozmetik açıdan rahatsız eder. AOHF'de cerrahi tedavi, kas fonksiyonunun azaltılması esasına dayanır. AOHF olan hastalarda cerrahi seçeneklerden biri olan Z-miyotomi, ekstraoküler kas kenarlarından iki insizyon yapılarak ekstraoküler kasın zayıflatıldığı bir işlemdir. Alt oblik kas gerileme, anteriorizasyon, tenotomi ve miyektomi de diğer cerrahi seçeneklerdir. Kızıltoprak ve ark. tarafından, minimal AOHF olan hastalarda, Z-miyotominin etkin olduğunun gösterilmesi, kariyerini ve meslekî pratik yoğunluğunu şaşılık konusuna ayırmamış genel oftalmologlar için, cesaret verici ve pratik açıdan ilgi çekici görünmektedir.

Prematüre retinopatisi (PR), hasta grubunun özel durumu nedeniyle, muayenesi güçlük arz eden, tanı ve takibi özel deneyim gerektiren, medikolegal açıdan ülkemizde emsalsiz derecede yüksek tazminat davası sonuçlarına hükmedildiği için, kadın-doğum, pediatri ve göz hekimlerinin çok büyük endişelerinin bulunduğu bir hastalıktır. Hastalığın erken tanınmasını sağlayan güvenilir bir parametre, bu endişeler için, değerli bir çözüm fırsatı olacaktır. Akyüz-Ünsal ve ark.'nın tam kan sayımı (TKS) parametrelerinden biri olan ortalama korpusküler hemoglobin (MCH) için, 34,43 pikogram şeklindeki kestirim noktasını, istatistiksel açıdan anlamlı bir PR habercisi olarak gösterdikleri bu çalışma, hem hekimler, hem hastalar, hem de son derece ekonomik ve ulaşılabilir bir parametre olması nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumları için mutlaka dikkate alınması gereken bir sonuca sahiptir.

Regmatojen retina dekolmanlarının, ortaya çıkış zamanları açısından mevsimsel farklılık gösterdiğine dair farklı sonuçlar bildirilmiştir.

TÜRK OFTALMOLOJİ DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF OPHTHALMOLOGY

TJO

EDITÖRDEN

Mevsimsel farklılıklar, takvimdeki konumları yanında, ilgili coğrafik bölgenin rakım ve iklim değişiklikleri ile de birlikte değerlendirilmelidir. Erdöl ve ark.'nın ülkemizin Doğu Karadeniz Bölgesi'ne 8 yıllık dosya kayıtlarından, 276 hastanın 281 gözüne ait regmatojen retina dekolmanı yıllık ortaya çıkış analizi, mevsimsel farklılık olmadığını göstermektedir. Bu sonucu, regmatojen retina dekolmanlarındaki mevsimsel ortaya çıkış dönemlerine ait birbirinden farklı literatür sonuçları arasına eklerken, iklimin yazları da sürekli yağışlı ve nispeten serin, bölgenin de oldukça yüksek rakıma sahip olduğu gerçekleri ile birlikte dikkate almak yerinde olacaktır.

Optik koherens tomografi (OKT), retina hastalıklarında olduğu kadar, glokomda da erken tanı ve takipte, objektif, güvenilir ve tekrar edilebilirlik özellikleriyle kendini ispat etmiş bir teknolojidir. Optik sinir başı analizi, retina sinir lifi tabakası kalınlık ölçümleri kolaylıkla ve non-invaziv yolla elde edilebilmektedir. Ancak olguların 1/3'ünde tarama esnasında hatalar, anatomik varyasyonlar ve artefaktlar karşımıza çıkabilmektedir. Bu anatomik varyasyonlar ve artefaktlar, tanı ve tedavi hatalarına yol açabileceğinden, bunları önlemenin yollarını aktardıkları derlemeleri ile Bayer ve Akman'ın yazıları, her göz hekimi için bilinmesi gerekenleri anlatan bir referans niteliğindedir.

Çam kese böceği (pine processionary caterpillar), tüm vücudunun etrafında küçük, ince tüyler bulunduran bir böcek türüdür. Havada uçabilen bu tüyler, göz yüzeyine geldiğinde ovalama ile dokuya gömülerek, tüy etrafında oluşan inflamasyon sonrası tüyler görülmez hale geldiğinde tanısı güç tablolar oluşturmaktadır. Tanı, hastanın bu bilgiye dayalı olarak alınan aktif anamnezine ve tüylerin oküler yapılarında gösterilmesine dayanmaktadır. Bayraktutar ve ark., yanlışlıkla fungal keratit yanlış tanısı konulan ve kesin tanısı *in vivo* konfokal mikroskopisi teyit edilen bir oftalmia nodosa olgusunu sundukları yazıları ile, farkındalığımızı geliştirmeyi hedeflemişlerdir.

Koçak-Altıntaş ve ark, ön kamaraya tek doz bevacizumab enjeksiyonu ile rahatlatıcıları neovasküler glokom olgularının, inverse retinitis pigmentosa ve skleromalazi gibi çok özel tablolara olan sıradışı birlikteliklerini, son derece kaliteli ön ve arka segment resimleri ile bizlerle paylaşıyorlar bu sayımızda.

Kayıkcıoğlu ve ark. Ozurdex (Allergan Inc. Irvine, CA, ABD) deksametazon implantının, komplike katarakt cerrahisi geçirmiş 6 gözde ön kamaraya geçtiğini ve girişimlerine rağmen 3 tanesinde (% 50) kornea saydamlığında kalıcı kayıp ve kornea nakli ihtiyacının ortaya çıktığını bildiriyorlar. Altı olguluk serileri ile, deksametazon implantın konulacağı gözlerin seçiminde, sadece implant endikasyonunun değil, lens kapsül bariyerinin önemine de dikkatlerimizi çekiyorlar.

Berrak Şekeryapan Gediz, göğüs travması sonrası görsel şikayetleri olan bir olguda izlenen Purtscher retinopatisi ve akut maküler nöroretinopati birlikteliğinin ilk kez gösterildiği bir olgu sunumunu paylaşıyor bu sayımızda. Klinik tanısı güç olan bu tablonun, OKT ve OKT anjiyografideki karakteristik bulgularıyla tanı konulmasının kolaylaştığını örneklerken, maküler nöroretinopatinin travma sonrası görme kaybı ile başvuran hastada akılda bulundurulması gerektiğini vurguluyor.

Meslektaşlarımızın, çok değerli orijinal çalışmalar ile güvenilir kanıtlar sunduğu, nadir veya daha önce örneklenmemiş, ayırıcı tanısı zor olgulara ait farkındalık artırıcı sunumları yanında, glokom hastalığı için tanı-takip teknolojilerinden OKT'ye ait hata paylarını azaltıcı nitelikteki derleme ile taçlanan bu sayıdaki yazılardan çokça faydalanacağına inanıyoruz.

**Saygı ve sevgilerimizle,
Editöryel Kurul Adına
Dr. Sait Eğrilmez**